

Фикҳ дарслари (215-дарс) Аллоҳ тоқдир, тоқни яхши кўради (биринчи мақола)

19:00 / 26.01.2023 4213

سُئِلَ عَنْ يَدَيِ آعْفَارٍ رَبِّكَ يَدَيْهِ تَلْأَثْلُ لِعِوْءٍ قَوْلٍ مَّالٍ سَبَّحَ وَتَأَعَّكَ أَرْثَالَتْ رُتْوَالِ
عُبْتَيْ وَرُوسَ وَحَتَّافِلْ أُنْمِةً كَرَّ لُكْ يِ فِ أَرْقِي وَيَهْرِي عَنُودَ آدَبِ أِهِي فُتُنْ قِي
تُكْسِي لَبَّ رُجْفَلِ يِ فَنَاقِلْ أَلِ رُتْوَالِ عِوْءٍ دَعَبَ تَنَاقِلِ

Витр бир салом билан вожиб бўлган уч ракъатдир. Учинчи рукуъдан олдин икки қўлини кўтариб, такбир айтади, сўнг доимо шу ўриндагина «Қунут» дуосини ўқийди, бошқасида эмас. Унинг ҳар бир ракъатида Фотиҳани ва бирор сурани қироат қилади. Ва (иқтидо қилувчи) витрнинг рукуъсидан кейин «Қунут» ўқувчи(имом)га эргашади, бомдодда «Қунут» ўқувчига эргашмайди, балки сукут сақлайди.

Ушбу қисқа ибораларда жуда ҳам кўп ҳукмлар жамлангандир. Фикҳ уламоларининг, жумладан, «Мухтасари Виқоя» соҳибининг маҳорати батафсил гапирилса, кўпгина саҳифаларга жой бўладиган маълумотларнинг оддий киши учун осонгина тушуниладиган тарзда бир неча сатрдан иборат бўлиб қолишига сабаб бўлган.

Бу фикримиз мазкур қисқа матнни шарҳ қилганимизда яна ҳам яққолроқ намоён бўлса, ажаб эмас.

Витр бир салом билан вожиб бўлган уч ракъатдир.

«Витр» сўзи бизнинг тилимизда «тоқ» маъносини билдиради. Ҳанафий мазҳабидеги «бир салом билан» деган иборанинг келишига шофеъий мазҳабидеги «Уч ракъатли витр икки салом билан ўқилади», деган гап сабаб бўлган. Уларда олдин икки ракъат ўқиб, салом берилади. Кейин алоҳида бир ракъат ва унда «Қунут» дуоси ўқилиб, яна салом берилади.

Бизнинг мазҳабимизда уч ракъатда бир салом бериш қабул қилинган.

Шунингдек, бизда витр намози вожибдир.

Ҳанафий уламолар витр намозини «вожиб» деганларида ўз хаёлларидан чиқариб айтмаганлар. Улар бу гапни Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатларига суяниб айтганлар.

نَارُقُلَلْهَ أَيُّ «لَأَق مَلَسُو هِي لَع لَلِ صِي بِن لَلِ نَعُ، نَعُ لَلِ صِي لَع لَع نَعُ»
نَنْ سَلْ أَبْ صَأْ هَأَوْر. «رُتْ وَ لَأْبْ حُ ي رُتْ وَ هَلْ لَأْنِ إِف، أَوْرْتْ وَ أ

Али розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Эй аҳли Қуръон, витр намози ўқинг. Аллоҳ тоқдир, тоқни яхши кўрур», дедилар».

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

هِي لَع لَلِ صِي لَع لَع نَعُ لَلِ نَعُ، نَعُ لَلِ صِي لَع لَع نَعُ «لَأَق مَلَسُو هِي لَع لَلِ صِي بِن لَلِ نَعُ، نَعُ لَلِ صِي لَع لَع نَعُ»
نَنْ سَلْ أَبْ صَأْ هَأَوْر. «رُتْ وَ لَأْبْ حُ ي رُتْ وَ هَلْ لَأْنِ إِف، أَوْرْتْ وَ أ

Хорижа ибн Ҳузофа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизнинг олдимизга чиқдилар ва:

«Албатта, Аллоҳ азза ва жалла сизларга бир намозни зиёда қилди. У сизлар учун қизғиш туялардан ҳам яхшидир. У ҳам бўлса, витрдир. У Зот сизларга уни хуфтондан то тонг отгунча қилди», дедилар».

Абу Довуд, Термизий ва Ҳоким ривоят қилишган. Ҳоким саҳиҳ деган.

رَخَّ آؤَلَعُجَا: لَأَق مَلَسُو هَلَع لَل لَصِي بِن لَأَق، أَمُ هِنَعُ لَل لَصِي رَرَمُع نُب لِنَع
هُجَّحَ رَأَل هَاور. «أَزْت وِلِي لَل لَاب مُكَّت لَص

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Тундаги охирги намозингизни витр қилинг», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилишган.

ن إ: م ل س و ه ل ع ل ل ل ل ص ي ب ن ل ل ل ا ق ، أ م ه ن ع ل ل ل ل ص ي ر ر س ا ب ع ن ب ه ل ل ل د ب ع ن ع
ع و ل ط ي ل ل ا ء ا ش ع ل ل ن ي ب ا م ا و ل ص ف ، ر ت و ل ا ي ه و ا ل أ ، ه ا ل ص م ك د ا ز ي ل ا ع ت ه ل ل ل ا
ي ن ا ر ب ط ل ا و ي ن ط ق ر ا د ل ا ه ا و ر . «ر ح ف ل ا

Абдуллоҳ Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, Аллоҳ таоло сизларга бир намозни зиёда қилди. У витрдир. Бас, уни хуфтондан то тонг отгунча ўқийверинглар», дедилар».

Дора Қутний ва Табароний ривоят қилишган.

Ушбу ривоят яна бошқа еттита саҳобийдан ҳам келтирилган.

